

KIS LAP

ESŐBEN. (Lásd a 332. lapon.)

21. szám. — 1876. Ára negyedévre 1 frt. 20 kr.

XI. kötet.

AZ ÖRÉG VÁNDOR.*)

— Színmű két felvonásban. —

SZEMÉLYEK:

Mezei Gábor. birtokos.
 Bertí, }
 Lujza, } gyermekei.
 Ferike, }

Erzsike. árva leány.
 Ambrus. egy öreg vándor.
 Bumbum. strázsametter.
 Kardos. honvédtiszt.

Katonák.

(Történik folán, 1849-ben háború idején.)

ELSŐ FELVONÁS.

(Nyílt tér Mezei háza előtt. A háttérben ódon várrom látszik.)

I. Jelenet.

Bertí, Lujza, Ferike, később Erzsike.

Bertí. (a ház mögül előjőve.) Lujza!
 Ferike! Jertek elő! (Lujza és Ferike meg-
 jelennek.) Mondok valamit! Már elég volt
 a bujósdi, most játszunk valami egyebet.
 Játsszunk szembekötősdit!

Lujza. Jó lesz. De ki engedi először
 bekötni a szemét?

Ferike. Én nem! Én nem!

Lujza. Én sem!

Bertí. No no, valakinek csak kell el-
 sőnek lenni. Majd kiolvassuk, tudok én
 egy kiolvasó mondókát. Álljatok ide. Így
 ni. Most elmondok a verset s akire az
 utolsó szó esik, annak kötjük be először
 a szemét.

Lujza. } Jó lesz, jó lesz! Mondd el

Ferike. } szaporán!

Bertí, (minden szótagnál fölváltva ma-
 gára, Lujzára és Ferikére mutatva, szavalja:)

*Kis kertemben az ürge,
 Röhögött a dinnyére,
 Megállj ürge, megleslek,
 Holnap délre megesszék!*

*Íza cizca cizibére
 Csacsin megy a mészére,
 Fölugrik a tüzhelyre*

Onnan mondja: menj ki te!

(Ferikére mutat.)

Reád esett a sors, Ferike! Megállj, mind
 járt bekötöm a szemedet.

Ferike, (duzzogva.) Nem, nem, nem!
 Én nem akarom... legyen Lujza az első...
 vagy pedig (megpillantja Erzsikét, ki kezé-
 ben kosárával, épen megjelen) legyen Er-
 zsike, azután nem bánom...

Erzsike. Mi az? Mi baja van a kis
 Ferinek?

Lujza. Szembekötősdit akartunk ját-
 szani, reá esett a sor...

Erzsike. És ő nem akar első lenni...
 tudom már! Szeretnéd, hogy én vállaljam

*) Számos kis olvasóm ismételtlen kérte, hogy a »Kis Lap« közöljön egyszer szindarabot is, mely egyrészt az olvasmányt változatosabbá tenné, másrészt alkalmas volna arra, hogy ügyes gyermekek betanulják és eljátszák a maguk és ismerőseik gyönyörködtetésére. Most, a hosszú téli esték közeledtével, elérkezettnek véltem az időt e kívánság teljesítésére s íme közlök szindarabot. Hiszem, hogy a hol akadnak vállalkozó, ügyes gyermekek és eljátszák, az eredményről majd tudósítani is fognak.

el helyetted, ugy-é? Máskor szívesen, de most nem lehet, most sürgős dolgom van.

Berti } Mi az? Mi van ott a kosár-
Lujza. } kádban?

Ferike. (a kosárba pillantva.) Ah! mily gyönyörű vadvirágok! Add nekem, Erzsike! Kérlek, add nekem!

Erzsike. Ohó! Ezt nem a te számodra szedtem.

Ferike. Hát kinek?

Erzsike. Bizony kitalálhatnátok . . . hanem persze, a sok játék között elfeledtetek, hogy ma van a jó öreg nagymama nevenapja . . . Ó szegény, mióta oly nagy beteg volt, ki nem mehet a szobából, pedig annyira szereti a virágokat. Én megemlékeztem erről s gyűjtöttem egy szép bokrétára valót. Ti is megtehetnétek!

Berti. Meg is tesszük . . . mi hárman kötünk egy nagy koszorút. De hol találunk annyi virágot?

Erzsike. A várrom aljában, a domboldalon találtok eleget.

Berti. Menjünk! Lujza, Ferike! jertek hamar! (Megindulnak.)

Lujza. (hirtelen megállva.) Igen . . . de . . . épen csak a romoknál találhatunk virágot?

Ferike. Nem . . . ne menjünk a romokhoz!

Erzsike. Hahaha! Féltetek, ugy-e! Multkor a vén Sára asszony beszélt holmi kísértetekről, boszorkányokról s ti most féltetek! Hahaha!

Lujza. Kár nevetni . . . sokan mondták, hogy már látták . . .

Ferike. Igen bizony . . . a Bögre Palkó mondta nekem, hogy ő maga is látta a vén boszorkány-mestert . . . hosszú

szakálla van, egészen ősz, mint egy száz esztendő ember . . .

Erzsike. (kaczagva.) Gyönyörű vitézek vagytok mondhatom! És te is félsz, Berti, te a legnagyobb közöttünk? Hahaha!

Berti. Nem félek biz én! Szép is volna, ha ilyen meséket elhinnék! Menjünk!

(Kézen fogja Lujzát és Bertit s mindhárman távoznak.)

II. Jelenet.

Erzsike, később Mezei.

Erzsike. No, csak, hogy végre elmentek . . . most nem háborgat senki, szépen megköthetem a bokrétát és igaz, hogy ez mindössze is édes kevés . . . de legalább annak jele lesz, hogy hálás vagyok a sok jóért, melyben engemet, szegény árvát a házban részesítenek. (Leül a ház előtti padra és bokrétát köt.) Ki tudja, mi lett volna belőlem, ha a jó Gábor bácsi nem könyörül rajtam . . . soha sem fogom eléggé meghálálhatni. (Elmerengve kötögeti a bokrétát.)

Mezei. (Kezében hirlappal jön a házból.) Még mindig nincs békesség, minden nap csatákról hoznak hírt az ujságok és bizony még megeshetik, hogy itt a mi vidékünkön is lesz csata, mert vitéz hadseregünk közel táboroz s a legjobb út épen a mi falunkon vezet keresztül . . . Persze . . . csak az a kérdés, nem fog-é az ellenség hamarabb ide érkezni, mert az már közelebb van, itt a szomszéd faluban . . . Terringettét! Az gonosz mulatság volna, ha egy csapat ellenséges tiszt ütne tanyát a házamban

s kényszeritenének, hogy vendégeljünk meg őket . . . Ezer villám!

Erzsike (ijedten föltekint.) Jaj, ki van itt? (Észreveszi Mezeit és iparkodik elrejtteni a virágokat.)

Mezei Hát te mit csinálsz itt? Mit rejtegetsz . . . ?

Erzsike. Én . . . én . . . semmit, bácsikám!

Mezei. (Szigoruan.) Dehogy semmit. Láttam, hogy valamit dugdostál a kosárba. Valami helytelen csinyen töröd a fejedet, ugy-e? Azért rejtegeted.

Erzsike. Oh dehogy, kedves Gábor bácsi! Nem azért rejtegettem, mintha rozsat akarnék . . . csak egy kis meglepetést akartam szerezni a jó nagymamának . . . egy kis bokrétát akartam kötni nevenapjára. (Mutatja a virágokat.)

Mezei (még mindig szigorúságot erőltetve.) Kell is a nagymamának bokréta . . . haszontalan időtöltés . . . inkább tanulnád a leczkédet.

Erzsike. Már megtanultam, Gábor bácsi . . . és tudom, a nagymama szívesen veszi, hogy megemlékezem róla . . . tudom, Gábor bácsi sem mondta komolyan.

Mezei. Bohó beszéd! Mit tudod te, komolyan mondtam-é vagy sem.

Erzsike. Tudom bizony! . . . Oh, nem vagyok ám én olyan együgyű leányka, hogy ne tudnám, milyen nemes szivü az én jó Gábor bácsikám. Hiába mutatja, hogy olyan szigoru . . . mikor már tiz év óta elhalmoz jószágával. Épen tiz éve, hogy egy borzasztó éjszaka az a szerencsétlenség történt, távol innen, s én mint három éves gyermek idegenek közt, elhagyottan maradtam és senki sem akart a szegény

árván könyörölni! És ekkor a Gondviselés odahozott egy idegen utast, ki magához fogadott, ide hozott és fölnevelt, mint édes gyermekét . . . És tudom, hogy nem haragudhatik, ha jelét akarom adni hálámnak! (Meghatottan megragadja Mezei kezét s megcsokolja.)

Mezei. No no . . . Mire való ezt elmondani . . . ugy is tudjuk . . . csak nem hagyhattalak ott, a hol senki sem akart magához fogadni? Elég nagy a házam, elérsz te is köztünk. No, nem szeretem a könyeket . . . Aztán . . . ha már belefogtál, hát csak készítsd el a nagymamának azt a bokrétát. (El.)

Erzsike (örömmel.) Tudtam én, hogy nem mondta komolyan. Oh, olyan jó, olyan nemes szivü s engemet igazán szeret, bármily szigorunak mutatja is magát. Igy ni! Mindjárt kész a bokréta. (Kivül nagy zaj és kiáltozás hallatszik.) Mi ez? Mi történhetett ott?

III. Jelenet.

Erzsike. Bert. Lujza. Ferike rémült kiáltozással rohannak be; később **Ambrus**, egy öreg vándor.

Erzsike. No, no! Mit sikoltoztok, mit ijedeztek oly nagyon?

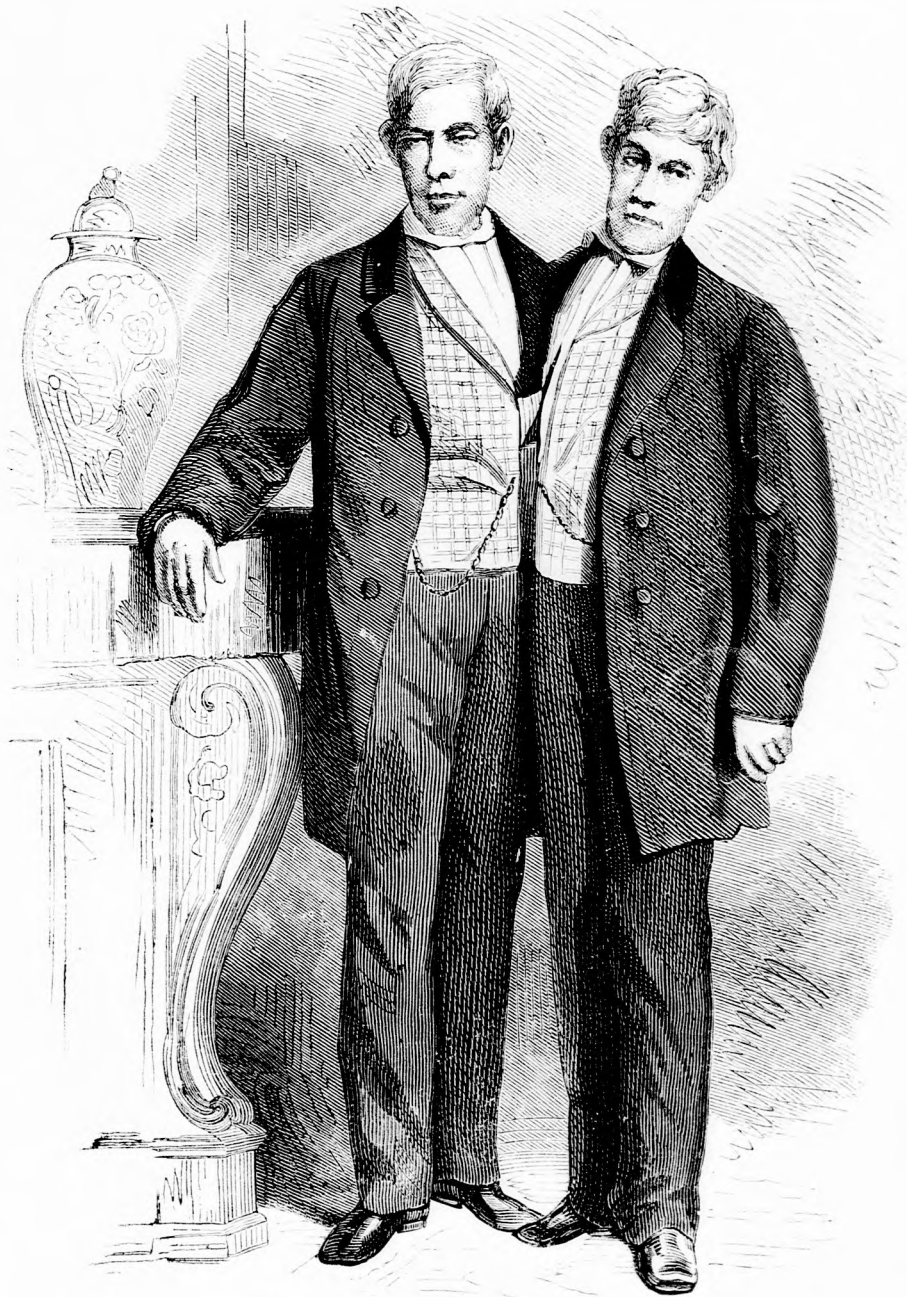
Berti. Jaj, Erzsike . . . ha láttad volna!

Erzsike. Kit! Mit! Beszéljetek már!

Lujza. Hát . . . amint a várromok felé mentünk, egyszerre elénkbe toppant az az ijesztő . . .

Ferike. Igen, az a vén boszorkány mester . . . egészen olyan, a milyennek a Bögre Palkó leírta . . .

(Folytatása a 326. lapon.)

A SIAMI IKREK. (Lásd a 332 lapon.)

(Folytatása a 324. laphoz.)

Erzsike. Ejnye, nem szégyenlitek, hogy ilyen bolondságot beszéltek? Jőjjetek velem, mindjárt meglátjuk, mitől ijedtek meg.

Berti.

Lujza.

Ferike.

(sikoltva Erzsike mögé bujnak)
(Jaj! Már itt van, már itt van!)
Ambrus. (egy öreg, hosszú, ősz szakálu férfi, oldalán kis táskával, botra támaszkodva fáradtan vánszorog be.) Nem tudom, mért futnak előlem oly rémülten ezek a gyermekek! Hiszen én magam inkább félek másoktól, hogysen én bántanék valakit... örvidenek, ha magam megmenekülhetném a bajból. (A gyermekekhez.) Kedves gyermekek, mért futtok előlem? Nem bántalak; én egy szerencsétlen öreg vándor vagyok s még én kérem a jószívü emberek támogatását.

Erzsike. (előbbre lépve.) Akkor itt épen jó helyen jár... csak jőjjön közelebb, már nem félnek ezek a bohó gyermekek. (A gyermekekhez.) Lássátok, milyen bolondság volt megijednetek. — Üljön le ide a padra, jó öreg! látom, hogy nagyon fáradt, bizonyosan messziről jön?

Lujza. Akkor bizonyosan meg is éhezett... itt van még egy darabka kalács a zsebemben... nem sok... de szivesen adom (Odanyújtja.)

Ferike. Nekem meg van egy almám... tessék... (átadja.)

Ambrus. Köszönöm, jó gyermekek... Valóban, nagyon fáradt vagyok... kissé megpihenek... aztán majd folytatom utamat...

Erzsike. Oh, ilyen fáradtan akarna tovább indulni? Az nem lehet! Jőjjön

be a házba, szivesen meg fogják engedni, hogy bent kényelmesen megpihenjen.

Ambrus. (Hirtelen.) Nem, nem! Isten mentsen!

Erzsike. (csodálkozva.) Mért nem? Mitől fél?

Ambrus. Kedves jó leányka, nagyon szomorú történet volna az, ha elmondanám! Hosszu vándorlásból vagyok most utban hazafelé... (esüggeden) s eredmény nélkül, vigasztalás nélkül térek haza szegény beteg leányomhoz... a fél-országot bejártam, mindenütt keresve a nyomot... de hasztalan! No, de nem akarlak ezzel busítani, ez egy igen szomorú családi történet. Elég azt tudnod, hogy vándorlásaim között erre a vidékre tévedtem s nem messze innen egyszerre azt hitték, hogy valami átöltözött kém vagyok s elfogtak, vallattak, fenyegettek, hogy agyonlőnek s ki is mondták rám a halálos ítéletet, mert hiába mondtam, hogy én csak egy szegény öreg vándor vagyok, aki megtört szívvel csak azért igyekszem haza csöndes falucskámba, hogy ott örök nyugalomra hajthassam le fejemet! Nem hitték, elfogtak... de öröm jószívü katona volt, észrevétlenül megoldotta kezemen a bilincset és szöknöm engedett. Sietve menekültem... azonban csakhamar észrevettem, hogy üldöznek... Az erdőkön keresztül jöttem s ha eljuthatnék a mi hadseregünk közelébe, akkor mentve volnék... messze már nem lehet, hallottam, hogy ama nagy erdőn túl már a mi katonáink vannak. De most nem bírok mindjárt tovább menni, nagyon ki vagyok merülve... el kell rejtőznöm valahová... a házakba, kedves gyermekem, nem me-

hetek be, mert üldözőim nemsokára itt lesznek s akkor nemcsak nekem volna bajom, hanem jó szüleiteket is isszonyuan büntetné a kegyetlen ellenség.

Erzsike. De akkor itt sem tanácsos sokáig maradnia. Tudok én egy jó rejtetet, ott nem fogja keresni senki . . . estig ott pihenhet, azután majd megmutatom az utat, melyen leggyorsabban menekülhet tovább . . . jól ismerem a járást ezen a vidéken. Jőjjön hamar!

Ambrus. Az Ég áldjon meg, kedves jó leányka. Bizom benned, vezess tehát!

Lujza. Mi pedig megyünk virágot keresni a nagymamának. Most már nem félünk magától, öreg bácsi.

Berti. Hiszen én nem is féltem . . . nem biz én . . . csak Ferike miatt szaladtam . . . nem akartam magára hagyni. (Mindnyájan el.)

IV. Jelenet.

Mezei, később **Bumbum** strázsamester és katonák.

Mezei, (a házból kijöve.) Mintha idegen hangot hallottam volna itt . . . már azt hittem, rátörtek a házamra. Nem hiába emlegettem elébb a farkasokat — már itt vannak. Amint az imént az ablakból kinézegettem, láttam ellenséges katonákat bevonulni a faluba . . . jókora csapat volt s azt hiszem, majd jön még több is. Olyan fürkészőleg, kémkedve nézegettek jobbra-balra, mintha keresnének valamit . . . bizonyosan félnek, hogy már a mi magyar seregünkben van itt egy csapat. Bár csak volna! De nini! épen jönnek!

Bumbum, (torzonborz arcú katona, többed magával belép.) Itt kell lennie, okvetet-

lenül itt van . . . ahá! Egy urat látok. Hallja-e, maga e házi gazdája?

Mezei. Az vagyok. Mit akarnak?

Bumbum. Hát csak szaporán vezesse elő azt a vén gonosztevőt.

Mezei. Miféle gonosztevőt?

Bumbum. Ne töltsük az időt hiába. Mondták a faluban, hogy idelátták jönni. Bizonyosan itt van elrejtve, tehát csak ide vele!

Mezei. Egy árva szót sem értek az egészből. Valami gonosztevőt keresnek, és épen itt az én házamban?

Bumbum. Ugy van, egy gonosztevőt, egy rettenetes gonosztevőt! Tegnap fogtuk el táborunkban s ma reggel akartuk föbe löni. De azt hiszi, hogy bevárta a vén gonosztevő! Dehogy várta! Mikor reggel elő akartuk vezetni a sátorból, hol fogva volt, — hát hült nyoma! Megszökött!

Mezei (nevetve.) Ezt ugyan okosan tette.

Bumbum. Milliom kartács! Dehogy tette okosan! Pífpaff kapitány rettenetes dühös lett s így szólt hozzám: »Hallja-e, Bumbum, magára volt bizva a fogoly őrizete, maga pedig bizonyosan részeg volt és elaludt; most tehát keresse s ha estig vissza nem hozza, magát lövetem föbe.« Engemet, érti-e, uram? Meg kell tehát találnom azt a vén gonosztevőt, habár a föld alá bujt is. Meg vagyok bizva, hogy ha ráakadok s mások rejtegetik és nem akarják kiadni, ezeket is fogjam el. Pedig háborus időben, ha valakit elfogunk, annak csak annyi marad meg az életéből, hogy egy miatyánkot imádkozhatik, aztán püff! agyon puffantjuk.

Mezei. Ohó! Ez már komoly dolog.
Bumbum. Nem is tréfa. Tehát csak adja elő a vén gonosztevőt, sietős a dolgom. Egy, kettő! Előre!

Mezei. Menedörgettét! Hová előre? Mondtam már, hogy nem tudok semmit a maguk gonosztevőjéről.

V. Jelenet.

Előbbiek, Bertí, Lujza, Ferike, később **Erzsike.**

Ferike (kezében virágokkal, a katonákat megpillantva megijed s elejti a virágokat.) Jaj! idegen katonák!

Lujza. Bizonyosan azt a jó öregget keresik.

Bumbum. Micsoda? Kicsoda? Jó öreg? Miféle jó öreg, he?

Bertí (sugva.) Az Istenért, Lujza! Elárulod szegényt!

Bumbum, No's csak ki vele! Semmiféle sugdosás, hanem beszélj szaporán. Miféle öreg embert emlegetél?

Lujza. (megzavarodva.) Én... én... senkit... az az csak Erzsike... nem tudom... semmit sem tudok...

Bumbum. Ahá! szeretnéd eltagadni?

Az nem fog sikerülni! Hát az az Erzsike kicsoda? Hol van? Ha ő jobban tudja, először őt fogjuk vallasni.

Mezei. De most már magam is sze-

retném tudni, mi van a dologban. Ah, épen jön Erzsike.

Erzsike. Parancsol bácsikám?

Bumbum. Nem a bácsikám, hanem

én! Ide közelebb, aztán feleljen, de igazat mondjon ám, akkor nem lesz semmi baja; ne féljen!

Erzsike. Félni? Nem is félek én.

Bumbum. Nem? Annál jobb. Tehát szaporán mondja meg bátor kisaszszonykám, hol van az a vén gonosztevő, akit itt rejtgetnek? Semmi tagadás, mert már mindent tudok.

Erzsike. Hamindent tud, akkor nem szükséges beszélnem.

Bumbum. Miliom kartács, de igen is szükséges! Tudni akarom, hol van az az öreg ember.

Erzsike. Oh, az jó helyen van.

Bumbum. Nem az a kérdés, jó helyen van-e, hanem hogy rögtön ide vezesse őt.

FÜVÁROSI ALAKOK. (Lásd a 334. lapon.)

Erzsike. Azt nem teszem . . .

Bumbum. Nem? Majd meglátjuk! (Mezeihez.) Uram, ön tudja, hogy háboruban nem sokat ezeremoniázunk. A ki szökevényt, kémet vagy más efféle gonosztevőt rejteget, maga is börtönbe kerül. Rögtön elfogatom és elhurczoltatom önt és mindenkit, aki e házban lakik, ha elő nem adják azt az embert, akit keresek. E kis leány önhöz tartozik, tehát parancsoljon neki, különben jaj mindnyájuknak!

Mezei. Édes Erzsikém . . . ez nagyon komoly dolog, — ha tudsz valamit arról a szökevényről, szólj!

Erzsike. Oh, kedves Gábor bácsi, az lehetetlen! Hiszen meg akarják ölni azt a szegény jó öregot.

Bumbum. Igen is meg, mihelyt megcsíptük a vén gonosztevőt.

Erzsike. Nem, ő nem lehet gonosztevő! Olyan tisztos, olyan szelid jó öreg ember s olyan szerencsétlennek látszik! Őt ártatlanul üldözik!

Mezei. (nagy zavarban.) Kedves leányom . . . mi azt nem tudhatjuk . . . ha ártatlan, akkor nem lesz semmi bántódása . . . de lásd . . . engemet s az egész családot roppant veszélybe döntesz . . .

Erzsike. (meghatottan.) Oh Istenem, de hát mit tegyek! Gábor bácsi, édes Gábor bácsi, hiszen az lehetetlen, hogy egy ártatlan öreg embert átadjunk e kegyetlen katonáknak, kik megakarják őt ölni! Oh, mondja, ha bácsikámat kérte volna a szegény öreg, hogy mentse meg őt üldözői elől, kiadná most az ellenségnek? Nem, az nem lehet!

Mezei. (zavartan.) Persze . . . persze . . . de mi lesz majd velünk! Elhur-

czolnak s a felbőszült ellenség rajtunk áll boszút . . . mi lesz a szegény öreg nagymamával! a gyermekekkel! Elvesztünk!

Erzsike. Hát biztos halálra szolgáltatassunk ki egy szegény öreg embert! Oh Istenem! mit tegyek! Ha szólok, vesztét okozom annak a szelid aggastyánnak! Ha nem szólok, veszélybe döntöm jötevőimet!

Bumbum. No, elég a fecsegésből. Megtudom-e, hol van a szökevény, vagy nem? (Erzsikehez.) Utoljára kérдем, hol rejtőzik az az öreg ember?

Erzsike. (könyeit letörölve.) Gábor bácsi, azt fogom tenni, amit parancsol! Megmondjam, hol van a szegény menekült?

Mezei. (miután sokáig küzködött magával.) Nem!

Bumbum. Nem? Jól van! Ha szép szóra nem hallgattak, majd másképp beszélünk. Mindenki, aki e házhoz tartozik, fogoly! (A katonákhoz:) egyik csapat ezt a házat fogja őrizni, hogy senki se mehessen ki; a másik csapattal majd megkeresem a szökevényt. Közel kell lenni s majd előbuvik magától is, mert senki sem fogja értesíthetni, hogy már itt várjuk őt.

Erzsike, (ijedten) Oh Istenem!

Bumbum. Ugy-e, erre nem gondoltunk? Dejszen, ilyen kis leány nem jár tul a Bumbum strázsamester eszén. Mindjárt elrendezem a dolgot! (Katonáihoz megy és halkán beszél velök.)

Berti (gyorsan Erzsikehez lép és sugja:) Erzsike, ne csüggedj! Vigyázz reám, s majd ha én szaladok, siess utánam, beszökünk a házba, az ajtót hamar becsukjuk s a hátsó kis kertajtón menekülünk a szabadba. Tehát vigyázz! (A háttérbe megy, kifelé néz és hirtelen nagy ujongással ki-

áltja:) Éljen! Éljen! Itt jönnek a mi vitéz honvédeink! Ide, ide, kapitány ur! Csak ide hamar!

Bumbum (katonáival együtt ijedten kapkodva.) Micsoda? Kicsoda? Itt az ellenség? Hol vannak? Közel vannak? (A háttérbe mennek, és nyugtalanul fürkészgetnek.)

Berti. (Erzsikéhez.) Most jöjj gyorsan! (Befutnak a házba.)

Bumbum. (Miután sokáig nézegetett szét.) Mit fecsegtél te semmirevaló kis ficzkó, he? (Keresi Bertit.) Hová lett a fiu? Hát a kis leány? Ezer milliom kartács és bomba! Megszöktek! Utánok!

(Mezeihez.) Uram, ön fejével lakol, ha e gonosz gyermekeket azzal a vén gonosztevővel együtt meg nem találom. (A katonához.) Ketten itt maradtok és őrzitek ezt az urat és a házat... senkit se bocsássatok ki. Ti többiek velem jöttök, fölkeresitek az egész környéket, és elfogjuk a szökevényeket. Rettenetes boszu vár mindnyáokra! (Sietve elrohan, a katonák utána, csak kettő marad hátra.)

Mezei. (felfohászkozva.) Oh kegyelmes Isten, oltalmazd meg az ártatlanokat! (A függöny legördül.)

(Vége következik.)

A R A B L Ó K T E H E N E.

(Képpel a 333. lapon.)

Hogy lehet a jámbor, szelid tehénke gonosz rablók czinkosa? Hiszen olyan jó állat, az egész világon arra szolgál, hogy tejcskét adjon nekünk — és mégis gonoszban is törné a fejét?

Nem bizony, ettől a szégyentől meg kell mentenem a jó tehénkét, ő maga nem gondol rozsat; hanem gonosz emberek fölhasználják az engedelmes állatot, hogy az ő segítségével veszedelembe dönthessék és kirabolhassák embertársaikat. Teszik pedig ezt a tenger partján a hajósokkal.

A tenger partja sok helyen nagyon sziklás, a víz alatt éles szirtek lappanganak s ha valamely hajó ide téved, veszve van, mert a szirteken összetörik, kivált ha nagy szélvész uralkodik és erősen csapkodja a hullámokat. Ezt fölhasználják a parton lakó emberek, még pedig ily módon.

Ha észreveszik, hogy hajó tévedett e veszedelmes helyre, este, midőn már egészen besötétedett, kimennek a partra s magukkal visznek egy szelid tehénkét. A tehén feje tetejére odakötnek egy erősen világító lámpást s aztán szabadon bocsát-

ják, hogy csöndeskén legelésszen a parton. A lámpás fénye azonban messzire látszik a sima tengeren s a hajón levő emberek, midőn a világosságot ide-oda mozogni látják, azt hiszik, hogy ott a partnál jó kikötő van s emberek dolgoznak lámpa fénynél. Ezen irányba vezetik tehát a hajót vesztükre, mert csakhamar eljutnak a veszedelmes sziklák közé, a hajó feneké betörik, a víz betódul s a szerencsétlenhajósok elvesznek.

A parton leskelődő gonoszrablók hallják a füldeklők segélykiáltásait, de mozdulatlanul maradnak. Mikor aztán megint csönd van s már gondolhatják, hogy a hajósok elvesztek, akkor a rablók csónakba ülnek s az összetört hajóhoz eveznek, összeszedik a becses portékákat, melyek a szétomlott hajóból a vízbe hullottak és gazdag zsákmánnyal térnek haza.

Ha az ily módon szerencsétlenül járt hajósok közül valamelyek kiuszik a partra, megmenekül és jelentést tesz a gonosz tettről, akkor a rablók természetesen meglakolnak és szörnyű büntetést kapnak.

E S Ő B E N.

(Képpel a czimlapon.)

ERESZKEDIK le felbő . . .
S minesen malatok esernvő.

Siesetek, mielőtt
Megérezitek az esőt.

Te Lujzácska a középre,
Emil Terka a szélére.
Szépen fogózkodjatok
S módjával koczogjatok.

Csup! Az első csepp lecsattog,
Gyermekeim szaladjatok! . .
Nosza gyorsan egykettő! . .
Böven zug már az eső.

De végre is, szerencsére,
A kis kapu el van érve,
Ottan várja aggódva
Őket az a jó mama.

Hamar, hamar a szobába!
Hamar, hamar más ruhába!
Baj ne érjen bennetek,
Betegek ne legyetek!

A SIAMI IKREK.

(Képpel a 325. lapon.)

Aki e képet nézi és nem tudja, kiket ábrázol, azt hihetné, hogy két ölelkező embert lát, amint szorosán egymáshoz simulnak. Az igaz is, hogy szorosán egymáshoz simulnak, — de annyira ám, hogy el sem válhatnak, mert össze vannak növe, vagyis inkább csak voltak, mert már nem élnek.

Ez a kép a híres siami testvérpárt ábrázolja, kiket sokáig csodált az egész világ. Iker sok van a világon, de ezek a siami testvérek nemcsak egyszerre szület-

tek, hanem össze is voltak növe; a mellüknél, a szív táján majd egy lábnyi hosszú, vastag husdarab kötötte őket össze, úgy hogy soha sem válhattak el egymástól.

E csodálatos testvérpárt messze Ázsiában, Siam országban találták s körülbelől hatvan esztendővel ezelőtt egy angol hajóskapitány hozta őket Európába még mint kis gyermekeket. Egy ügyes ember vezetése mellett bejártak minden országot és mutogatták magukat pénzért. Ily módon gazdag emberekké lettek, végre Amerikába költöztek, nagy földbirtokot vettek és itt éltek sokáig. Alig néhány esztendeje, hogy meghaltak.

Az egyik testvér neve Sang volt, a másiké Eng; mindkettő egészen ép, erős ember volt. A képen azért látni mindenkinek csak egy-egy kezét, mert a másikat hátra tették, hogy látni lehessen, miként vannak mellüknél összenöve.

Az ilyen csodaszülöttek rendszeren fiatalon elhalnak, de Sang és Eng egészségben éltek egészen hatvan éves korukig. Nagyon szerették egymást, amire persze nagy szükségök is volt, mert ha összevesztek volna, mégis együtt kellett volna maradniok. Természetesen mindig együtt kellett állniok, járniok, ülniök, feküdniök, egymás nélkül nem is mozdulhattak és így éltek végig egész életüket. Csak mikor már öregek voltak, akkor gondoltak olyanformát, hogy mégis jó volna szétvágni azt a husdarabot, mely őket egymáshoz köti; de az orvosok nem merték megtenni, azt mondták, hogy belehalnának mindketten. Megmaradtak tehát összenöve s békés egyetértésben éltek tovább, míg végre egy pár évvel ezelőtt az egyik megbetegedett és meghalt. Ekkor keresztül vágták a köteléket, mely őket összefűzte; de hiába; a másik is csakhamar meghalt, — nem tudott megélni testvére nélkül, kitől születésök óta egy pillanatig sem vált el.

A RABLÓK TEHENE. (Lásd a 331. lapon.)

FŐVÁROSI ALAKOK.

(Képpel a 328—329. lapon.)

AVÁCSI menyecske másánczki »ómával«
 Az adonyi asszony foszló ezipójával,
 A eserhádi ember lenmag olajával
 Trencsenyi tótoeska fenyves madarával —

Ismert alakjai ök a fővárosnak
 A tél kezdetével be-belátogatnak
 Róják az utcákat, bejönnek a házba,
 Kopogó esizmával, egész testben fázva.

»Kedves asszonyságok, vegyenek szép ómát,
 El sem is rohadnak, ha adnak rá szómát;
 Négy krajczár darabja, hét krajczár a párja
 Három kerek forint az ómának száza!«

Mentől több kél, annál olesóbban adhatja,
 Sőt, ha szépen kérik még olesóbbra tartja,
 Hisz kis nyereséggel is beéri szegény,
 S ha fogytán az áru, holnap bejő megén!

Fenyves madaras tót is addig kiáltott,
 Mig vagy hármat tőle a szakács megváltott.
 Lenmögölájával a eserhádi földi
 Addig jár mig végkép, fenékgig kitölti.

Nem keresnek bőven; — de hát szük idő jár
 Nem oly vigan áll most mint állott a vásár.
 De csak hogy keresnek a család számára,
 Esztendőre jobb lesz, akárki meglássa.

APAFFY MIHÁLYNÉ A TRONUSON.

(Képpel a 336. lapon.)

TUDOM, sokan vannak köztetek, akik már tanultak, olvasgattak történelmet, különösen pedig szép hazánk, Magyarország történelmét, melyben föl van jegyezve sok érdekes és nagyszerű esemény. A történelemből megtudjuk, kik voltak a nagy királyok, hősök; de nemesak ezekről olvashatunk benne, hanem kitünő nőkről is és ezeknek nemes tetteiről.

Körülbelül kétszáz esztendővel ezelőtt Erdélyben élt egy olyan derék nő, ki sok jeles dolgot vitt végbe: az akkori erdélyi fejedelemnek, Appaffy Mihálynak neje, Bornemissza Anna. Nehéz idők jártak akkor; a török ellenség minduntalan be-beütött az országba és nagy pusztításokat vitt végbe, ezenfölül pedig a magyar nagyurak is mindig czivakodtak egymással.

Apaffy Mihály, a fejedelem, igen jószívü ember volt, de nagyon félnék és határozatlan s ha tanácsosai valamit mondtak, nem mert ellenszegülni. Ez persze jó volt, mikor a tanácsosok helyes dolgot akartak, de nagy baj volt, mikor ravasz emberek gonoszra csábították a gyöngé fejedelemet.

Egy izben a fejedelem jó kedvében egy gyűrüt adott nejének és így szólt hozzá:

— Fogd ezt a gyűrüt; amikor előmutatod, akkor jogodban áll egy óráig trónomon ülni s amit ezen óra alatt parancsolsz, az meg fog történni.

A fejedelemné eltette a gyűrüt és sokáig úgy látszott, mintha meg is feledkezett volna a fejedelem félig tréfás ígéréstől. Pedig nem feledkezett meg, csak várta, hogy egyszer igazán jó hasznát vehesse. És mit gondoltok, mit kívánt? Talán drága ékszereket, nagy mulatságokat vagy más efféle gyönyörűséget? Nem bizony, egészen mást!

Volt a fejedelemnek egy igen eszes, de egyuttal kegyetlen, ravasz tanácsosa, Teleky; amit ez akart, annak meg kellett történni s aki ellene szolt, azt börtönbe záratta vagy meg is ölette. Ezért sok ellensége volt, de ezek nem mertek ellene föllépni, mert a fejedelem mindig Telekynek adott igazat. Egyszer azonban egy heves vérű főúr, Barcsay megsokalta a dolgot s keményen összetüzött a hatalmas Telekyvel. Persze, nem sokára megbánta, mert Teleky elfogatta őt és halálra íteltette. A szerencsétlennek rokonai, jó barátai siettek a fejedelemhez, hogy adjon kegyelmet; de a gyöngé lelkű fejedelem nem mert mást tenni, mint amit Teleky tanácsolt s így el volt határozva, hogy Barcsayt kivégzik.

Ekkor azonban egyszerre előállt a fejedelemné a gyűrűvel s kívánta a régi ígéret beváltását: hogy egy óráig ő ülhessen a trónuson és parancsolhasson. Meg is történt. A fejedelemné elfoglalta a trónt s körülte álltak a főurak és más nagy hivatalnokok. Ekkor a fejedelemné előhivatta a fogoly Barcsayt és társait, megkegyelmezett nekik és rögtön szabadon bocsáttatá őket.

A ravasz Teleky dühöngött, de nem tehetett semmit; a fejedelem örült, hogy neje megtette, amit ő nem mert megtenni s az egész ország áldotta azt az egy órát, ameddig a fejedelemné ült és parancsolt a trónuson.

SZÁMTANI TALÁLÓS MESE.

1	1	1	1	1	1
5	5	5	5	5	5
8	8	8	8	8	8

Egy papiros-darabon három számsor van előttem, mint mutatja

ez a kis ábra. Egészen láttok 18 számot: az első sorban csupa *egy*es van, a második sorban csupa *öt*ös, a harmadikban csupa *nyolc*es. Már most törülj ki ezekből *tizenegy* számot olyképp, hogy a megmaradt hét szám összege 37-et tesz. Megjegyzendő, hogy minden sorban legalább egy számnak kell megmaradnia.

Mely számok fognak tehát megmaradni?

Kis Értesítő.

A Deák Ferencz nagy hazánkfiának emelendő szobor javára a „Kis Lap” szerkesztőségéhez következő adományok érkeztek:

Szervánszky Ida Riksd-Élesdről 1 frt.

Rodnich Imre Budáról 1 »

Összesen 2 frt.

Ez összeget átszolgáltattuk egy politikai napilap szerkesztőségéhez, melynél nagyobb gyűjtések folynak össze.

Itt közöljük a nyugtatványt:

NYUGTATVÁNY.

2 ftról szóval két forintról o. é. értékben, mely összeget a Deák-szoborra a »Kis Lap« szerkesztőségétől átvettem.

Budapest, 1876. nov. 10.

A „Nemzeti Hirlap” szerkesztősége.

TOLDY ISTVÁN. s. k.

ADAPPEY MUMIYANE A TRONKISON (Lásd a 334. lapon.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.
 Kiadja és nyomatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
 Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.